

PRILOG

APPENDIX

HRVATSKO KEMIJSKO DRUŠTVO

Glavna godišnja skupština Hrvatskoga kemijskog društva za godinu 1957.

Glavna godišnja skupština Hrvatskoga kemijskog društva održana je 6. ožujka 1957. u predavaonici Kemijskoga fakulteta na Marulićevu trgu 20.

Nazočni su bili: P. Alaupović, A. Balenović, K. Balenović, N. Bregant, E. Cerkovnikov, B. Cernicki, D. Delić, R. Despotović, Dj. Deželić, F. Fišer-Herman, F. Flajšman, P. Gustavson, V. Hahn, V. Hankonyi, M. Herak, S. Iskrić, H. Iveković, Z. Jakovac, I. Jambrešić, S. Kaučić, D. Keglević, A. Kisić, Lj. Korić, V. Kovač, M. Krajčinović, M. Kranjčević, J. Kratochvil, S. Kveder, B. Ladešić, L. Lopina, A. Lutkić, M. Malnar, H. Manasse, M. Mesarović, B. Miha-nović, J. Mihavec, M. Mirnik, M. Mladenović, G. Muačević, V. Njegovan, K. Pavlič, D. Pavlović, M. Pečar, I. Perina, T. Pinter, V. Pinter, V. Polak, V. Pravić, M. Proštenik, M. Radić, I. Ranogajec, B. Ries-Lešić, B. Rumbak, I. Ruždić, K. Schulz, V. Seifert, N. Stanačev, B. Stavrić, P. Strohal, K. Sestan, N. Sušterčić, S. Stefanac, I. Stivić, B. Težak, Lj. Trinajstić, Lj. Ubel-Breberina, B. Urbas, N. Velikonja, M. Vlatković, E. Vogrigh, O. Weber, R. Wolf, M. Zorga.

Predsjednik Balenović otvorio je glavnu godišnju skupštinu u 18 sati i 35 minuta i pozdravio sve nazočne, a posebno delegate Srpskog hemijskog društva prof. dr. M. Mladenovića i prof. dr. ing. D. Delića, Slovenskog kemijskog društva ing. M. Zorgu, Društva matematičara i fizičara NRH dr. Katarinu Kranjc, Farmaceutskog društva dr. I. Stivića i Društva inženjera i tehničara ing. Lj. Trinajstića. Predsjednik je pročitao pozdravni telegram unije kemijskih društava FNRJ. Minutom šutnje odana je počast umrlom članu Hrvatskog kemijskog društva prof. dr. F. Bubanoviću.

Predloženi su i izabrani za zapisničare K. Sestanji i B. Urbas, a za ovjervitelje zapisnika E. Cerkovnikov i I. Jambrešić.

Predsjednik je zahvalio Savjetu za prosvjetu, nauku i kulturu kao i Rektoratu Sveučilišta za pomoć u obliku subvencija, bez kojih bi bilo nemoguće izdavati društveno glasilo. U kratkim crtama predsjednik je iznio prijedlog za izdavanje novoga časopisa, koji bi izvršio zadaće, koje *Croatica Chemica Acta* ne može izvršiti, to jest da donosi preglede i skupne referate o pojedinim granama kemijske znanosti, pri čemu bi takav časopis bio pristupačan širim krugovima kemičara, osobito srednjoškolskim nastavnicima i dacima srednjih škola.

Predsjednik predaje riječ tajniku D. Flešu.

Izveštaj tajnika

Ovaj moj izvještaj odnosi se na rad društva od 25. siječnja 1956., kad je današnji Upravni odbor izabran.

U tom razdoblju aktivnost društva uglavnom se svodila na redovito izdavanje CCA, na održavanje kolokvija, te na održavanje i proširivanje knjižnice. Društvo je osim toga preuzelo na sebe obvezu, da izda jubilarni broj CCA posvećenog 70-godišnjici prof. Lavoslava Ružičke, a redakcioni je odbor prikupljao i recenzirao kratka priopćenja radova poslanih u Pariz u vezi sa XVI. internacionalnim kongresom za čistu i primijenjenu kemiju. Vezu s ostalim kemijskim društvima naše je društvo održavalo po svojem stalnom članu u Uniji kemijskih društava FNRJ, o čemu će izvjestiti prof. Težak.

O novčanim pitanjima društva govorit će iscrpno blagajnik društva. Ja bih u svojem izvještaju htio samo da ponovim ono što je prof. Balenović već istakao: da je društvo u prošloj godini primilo znatna financijska sredstva od Rektorata Sveučilišta, koje je prihvatilo CCA kao svoje službeno glasilo, te je time Sveučilište uz materijalnu pomoć, dalo društvu i veliku moralnu pomoć. Važno je osim toga istaknuti i vrlo značajnu financijsku pomoć Savjeta za kulturu i nauku.

Sve ovo, pa izvanredno zalaganje redakcionog odbora omogućilo je, da su CCA u prošloj godini prilično redovito izlazila. Istina je, da je drugi broj, zbog pomanjkanja papira, izišao sa priličnim zakašnjenjem, no kasnije je taj zastoj nadoknađen, tako da je četvrti broj prošloga godišta izišao već početkom veljače. Ovom prilikom želim posebno istaknuti, da nam je u vrlo kritičnoj oskudici papira pomogao naš član ing. Laza Laćan, pa mu se Upravni i Redakcioni odbor osobito zahvaljuju.

Redakcioni je odbor osim toga prikupljao izvode radova za kongres u Parizu i vršio recenzije tih radova. Ukupno je primljeno i poslano u Pariz, putem Akademijškoga savjeta, 15 radova, i to 8 s područja fizikalne kemije i 7 s područja organske kemije.

O svim problemima u vezi s izdavanjem CCA i o proširenju redakcionog odbora u prošloj godini opširno će izvjestiti glavni urednik CCA.

Poslovanje Centralne kemijske biblioteke bilo je i ove godine uredno i uspješno. Broj časopisa koji se zamjenjuje za CCA povećao se u ovoj godini za 21 časopis, tako da biblioteka

u ime zamjene sada prima 133 strana časopisa. Promet u biblioteci u godini 1956. bio je, u usporedbi s prometom u god. 1955., ovaj:

	God. 1956.	God. 1955.
Broj posuđenih knjiga i časopisa	1.048	1.711
Broj posjetilaca	1.593 + 30%	802
Nabavljeno knjiga — domaćih i stranih:		
Vlasništvo Hrv. kem. društva	36	4
Vlasništvo Fiz. kem. instituta	66	46
	102	50
Primljeno časopisa — domaćih i stranih — zamjena za <i>Croatia Chemica Acta</i> :		
domaći (svi)	19	20
strani	133	112
Pretplata Fiz. kem. instituta	74	203
	226	
Glasila instituta i tvornica, besplatno	32	40
Godišnjaci (pretplata FKI)	2	2
<i>Gmelins Handbuch</i> (zamjena za CCA)	2	2

Od posljednje godišnje skupštine do danas održano je 17 redovitih kolokvija, te 1 zajednički kolokvij s Društvom matematičara i fizičara NRH i Društvom biologa NRH, i to povodom proslave 50-godišnjice osnutka Kluba sveučilišnih slušača matematsko-prirodoslovnih znanosti. U redovite kolokvije ubrojeno je i predavanje prof. E. Brode (Wien): O radiouglijuku i njegovoj primjeni u kemiji i biologiji.

Referata o originalnim radovima bilo je jedanaest. Referata je održano šest. Prikazana su tri nastavna filma, odnosno dijafilma. Na te je priredbe dolazilo 15—50 posjetilaca.

Kolokviji su se i prošle godine održavali redovito, no kao i svake godine tako i ove moramo istaknuti, da je broj posjetilaca tako malen, da Upravni odbor misli da taj problem treba posebno iznijeti pred svoje članstvo na diskusiju. Upravnom bi odboru trebalo dati neke sugestije o tome kako da organizira kolokvije bilo u pogledu sadržaja, bilo tehnički, kako bi oni odigrali ulogu u razvijanju stručne misli, koja im je namijenjena. Upravni je odbor posebno raspravljao o tom problemu; on bi želio da ga riješi, no riješiti bi ga mogao samo uz pomoć cijeloga članstva. Zanimljiva je činjenica, da nema nikakvih problema što se tiče predavača i izbora tema, te da je problem samo odaziv članova. Možda bi bilo korisno učiniti sadržaj kolokvija raznolikijim, pa bi valjalo za isto predavanje uzeti po dvije teme, ili bi možda trebalo promijeniti mjesto ili vrijeme održavanja kolokvija. U svakom slučaju Upravni odbor moli nazočne, da aktivno sudjeluju u rješavanju ovoga problema i da daju svoje sugestije o tome šta treba učiniti, da kolokviji postanu centri za izmjenu stručnih iskustava i da omoguću mladim stručnjacima, da iznose rezultate svojega rada na javnu diskusiju, što je vrlo važno i sa stručnog i s pedagoškog stanovišta.

U prošloj godini naše je društvo dobilo 73 nova člana, i to 47 redovitih i 32 izvanredna. Danas naše društvo broji 575 članova. Nažalost moram spomenuti, da vrlo mali broj članova plaća članarinu uredno, tako da je Upravni odbor obustavio slanje CCA 53-ici članova, koji ne plaćaju članarinu već od godine 1953. Kakvi gubitci za društvo nastaju zbog toga, što se članarina ne plaća redovito, vidjet će se iz blagajničkog izvještaja.

Društvo je po svojem delegatu ing. Filajdiću, a kasnije i putem pismenih izvještaja, sudjelovalo u diskusijama o školovanju visoko kvalificiranih stručnjaka prehrambene industrije. Osim toga je naš delegat prof. Njegovan sudjelovao na VI. vijećanju u SKD, koje je održano u siječnju ove godine.

Unutar HKD-a postoje dvije sekcije: sekcija profesora i nastavnika kemije na srednjim školama i sekcija biokemičara. U prošloj je godini iz društva istupila sekcija kliničkih biokemičara, te se učlanila u Farmaceutsko društvo.

Na koncu bih rekao nekoliko riječi o kongresu, za koji vlada prilično zanimanje kod našega članstva. Upravni je odbor na nekoliko svojih sjednica raspravljao o problemu održavanja kongresa i došao do uvjerenja, da bi najbolje rješenje bilo, da se umjesto republičkih kongresa održi kongres kemičara Jugoslavije. Upravni je odbor, po svojem stalnom članu u Uniji, prof. Težaku, predao Uniji taj prijedlog. Smatramo velikim uspjehom, što su naš prijedlog, da se održi kongres kemičara Jugoslavije, prihvatila ostala republička društva, i što je Unija ponudila našem društvu, da organizira taj kongres. Prvi kongres kemičara Jugoslavije imao bi se prema tome održati 1958. godine.

Poslije glavne godišnje skupštine u prošloj godini Upravni je odbor održao 6 sjednica. Nakon toga čita drug Kratohvil, u ime vršioca dužnosti blagajnika druga Težaka, izvještaj o stanju blagajne.

Blagajnikov izvještaj

Stanje blagajne na dan 4. ožujka 1957.		
Saldo na dan 20. I. 1956.	Din.	902.091.—
Primici od 21. I. 1956. do 4. III. 1957.	Din.	1.370.557.—
	Ukupno	Din. 2.272.648.—
Izdaci od 21. I. 1956. do 4. III. 1957.	Din.	1.575.851.—
	Gotovina na dan 4. III.	Din. 696.797.—
Od toga: u Gradskoj štedionici	Din.	680.896.—
u ručnoj blagajni	Din.	15.901.—
	Ukupno	Din. 696.797.—
Od gornje je svote: imovina društva	Din.	662.789.—
do sada uplaćeni doprinosi Uniji kemijskih društava FNRJ	Din.	4.100.—
na posebnom fondu Rektora (s ostatkom iz god. 1955./56.)	Din.	29.908.—
	Ukupno	Din. 696.797.—

Specifikacija:

Primici:

Članarina	Din.	79.860.—
Pretplata i prodaja časopisa	Din.	301.025.—
Oglasi u časopisu	Din.	221.000.—
Separati i tiskanje radova	Din.	270.500.—
Subvencija Savjeta za kulturu i nauku NR Hrvatske	Din.	400.000.—
Refundacija Narodne banke	Din.	380.—
Prodaja makulturnoga papira	Din.	7.456.—
Doznaka Rektorata Sveučilišta na posebni fond	Din.	90.336.—
Ukupno	Din.	1.370.557.—

Izdaci:

Tiskanje <i>Arhiva za kemiju</i> , 27, No. 4; CCA (omot)	Din.	404.491.—
Nagrada tehničkom uredniku (<i>Arhiv</i> 27, No. 4; CCA 28, No. 1—4)	Din.	68.666.—
Nagrade redaktorima (<i>Arhiv</i> 27; CCA 28)	Din.	80.030.—
Honorari za lektore	Din.	32.320.—
Honorar činovniku	Din.	76.000.—
Poštarina	Din.	69.883.—
Kancelarijski pribor i tiskanice	Din.	136.622.—
Usluge i manipulativni troškovi	Din.	81.185.—
Uvezivanje časopisa u Centralnoj kemijskoj biblioteci	Din.	2.600.—
Nabavljene knjige i časopisi za CKB	Din.	18.750.—
Provizija za oglase u CCA	Din.	10.354.—
Guesti	Din.	11.804.—
Putni troškovi	Din.	6.145.—
Troškovi Gradske štedionice	Din.	2.500.—
Različito	Din.	124.488.—
Izdano s posebnog fonda Rektorata	Din.	124.488.—
Ukupno	Din.	1.575.851.—

Hrvatsko kemijsko društvo ima potraživanja u iznosu od Din. 503.810.— Od toga duguju:

Pretplatnici	Din.	210.000.—
Članovi za članarinu	Din.	227.110.—
Ostali dužnici	Din.	66.700.—
Ukupno	Din.	503.810.—

Potrebno je istaknuti, da je opseg financijskog poslovanja društva znatno veći, nego što se to vidi iz ovog izvještaja. Troškove tiskanja *Croatica Chemica Acta* preuzeo je naime Rektorat Sveučilišta u Zagrebu, budući da je časopis i njegovo službeno kemijsko glasilo. Svi računi, koji se odnose na troškove tiskanja časopisa, šalju se na isplatu izravno Rektoratu, tako da ne prolaze kroz blagajničke knjige našega društva. U vremenu od prošlogodišnje skupštine do danas Rektorat je isplatio za četiri broja CCA, vol. 28 (1956) »Tipografiji« ukupno Din. 1.506.920.— (po pojedinim brojevima: za br. 1: 418.618.—; za br. 2: 322.415.—; za br. 3: 353.752.—; za br. 4: 412.135.—).

Jedva da je potrebno istaknuti koliko ta pomoć znači za naše društvo, jer za sada još nema nade, da bi naš časopis mogao redovito i uspješno izlaziti bez te pomoći.

Potrebno je da se naše društvo zahvali i Savjetu za kulturu i nauku NR Hrvatske, koji svake godine pokazuje razumijevanje za rad i potrebe društva. U godini 1956. subvencija Savjeta iznosila je 400.000.— Din., a za ovu nam je godinu odobrena subvencija od 600.000.— Din., koja će biti doznačena u dva obroka po 300.000.— Din.

Troškovi tiskanja *Croatica Chemica Acta*, Vol. 29 (1957) bit će izuzetno veliki, jer profesor Lavoslav Ružička navršava ove godine sedamdeset godina života. Treći broj CCA za ovu godinu bit će posvećen toj godišnjici, te će donijeti priloge naših i stranih kemičara — učenika, suradnika i prijatelja profesora Ružičke. Po dosadanjem odzivu možemo očekivati velik broj priloga. Razumije se, da će zbog toga i troškovi tiskanja biti izuzetno veliki.

S obzirom na to i u očekivanju, da će Rektorat Sveučilišta ove godine preuzeti dio troškova u vezi s izdavanjem našega časopisa, i to u visini od Din. 2.000.000.—, slobodni smo iznijeti pred skupštinu prijedlog proračuna za financijsko poslovanje u godini 1957.

Primici

Izdaci

Saldo	Din.	650.000.—	<i>Croat. Chem. Acta</i>	Din.	600.000.—
Subvencije	Din.	600.000.—	(djelomični troškovi)	Din.	650.000.—
Članarina	Din.	150.000.—	Uvezivanje časopisa u CKB	Din.	200.000.—
Pretplata CCA	Din.	250.000.—	Honorari i nagrade	Din.	80.000.—
Oglasi	Din.	200.000.—	Činovnik	Din.	100.000.—
Separati i tisak	Din.	200.000.—	Poštarina	Din.	50.000.—
Ukupno	Din.	2.050.000.—	Guesti	Din.	50.000.—
			Putni troškovi	Din.	100.000.—
			Usluge i manipulativni trošk.	Din.	120.000.—
			Kancelarijski pribor i tiskan.	Din.	100.000.—
			Nepredviđeno	Din.	100.000.—
			Ukupno	Din.	2.050.000.—

Na koncu predlažemo, da članarina i godišnja pretplata ostanu nepromijenjeni, i da članarinu ubire profesionalni inkasator, jer je dugovanje u pogledu članarine, kako se vidi vrlo veliko.

Poslije toga čita B. Težak izvještaj glavnog urednika *Croatica Chemica Acta*.

Izvještaj glavnog urednika »*Croatica Chemica Acta*«

U godini 1956. izdana su tri broja 28. godišta *Croatica Chemica Acta*, a broj 4 izašao je početkom veljače 1957. 28. godište broji ukupno 315 stranica, od čega na originalne radove i recenzije otpada 306 strana. Publicirano je ukupno 46 originalnih doprinosa, i to 34 rada, 10 kratkih saopćenja i dvije laboratorijske bilješke. Osim toga štampano je 6 recenzija knjiga, te dva nekrologa. Prosječan je opseg bio 7 stranica po radu. Uz ove redovite stranice bilo je još 34 A stranica priloga i 7 B stranica bibliografije, dakle ukupno 356 strana ne računajući 46 dokumentacijskih listića. Rok izlaženja je bio oko 3 mjeseca po primitku rada.

Originalnih doprinosa iz područja fizičke i anorganske kemije bilo je 29 ili 63%, a iz organske kemije i biokemije 17 ili 37%. Od publiciranih doprinosa 38 ih je pisano stranim jezikom (32 na engleskom, 6 na njemačkom), a 7 na hrvatskom, te jedan na slovenskom. U vremenu od 20. I. 1956. do 6. III. 1957. redakcionu je odbor održao 28 sjednica, t. j. u prosjeku svakih 14 dana. U tom razdoblju uredništvo je primilo 54 rada. Od toga je objavljeno 46 radova, 6 ih je odbijeno, a autorima su vraćena na prerađivanje 3 rada. Za prvi broj 29. godišta, kojega se redakcija zaključuje 8. III. 1957., primljeno je 5 radova, a 2 se rada nalaze na ocjeni.

Croatica Chemica Acta održava i dalje neposrednu vezu sa *Chemical Abstracts*, gdje su objavljeni svi sadržaji radova iz 1. i 2. broja 28. godišta. Referati iz 3. broja u pripremi su da se pošalju. Trebalo bi organizirati bržu službu referiranja u C. A., tako da bi referati bili već gotovi i poslani, kad časopis izađe.

Croatica Chemica Acta je ove godine otpočela u dokumentacione kartice unositi podatke prema t. zv. *Uniterm-sistemu*, koji se sastoji u sistematskom navođenju predmeta po naslovu, imenu i radnom mjestu autora, te alfabetskom citiranju svih važnijih riječi za indeksne predmete. Osim toga već je izneseno, da se prišlo prikupljanju radova za jubilarni broj prigodom 70-godišnjice našega počasnog člana prof. Ružičke.

Na temelju ovlaštenja danih redakcionom odboru proširen je redakcionu odbor, u koji su kooptirani novi članovi: Dina Keglević, Kazimir Sestanji i Otto Weber. Zbog odlaska druga Matijevića u Cambridge i druga Sunka u Urbanu, morali smo za njih naći zamjenu, pa je dužnost tehničkog urednika preuzeo P. Alaupović, a dužnost tajnika redakcionog odbora D. Keglević. Molim, da skupština i to primi na znanje.

Drug Proštenik čita nakon toga izvještaj pročelnika Biokemijske sekcije.

Izvještaj pročelnika Biokemijske sekcije

Ova je sekcija osnovana pošto je iz Hrvatskog kemijskog društva istupila kompletna sekcija kliničkih biokemičara, pa je stoga još u stadiju organiziranja. Zadaća je te sekcije, da prikuplja odnosno stručnjake u tijelo, koje bi moglo djelovati na pr. u okviru kolokvija i koje bi zastupalo naše društvo pred međunarodnim forumima.

Izvještaj pročelnika Sekcije profesora i nastavnika srednjih škola čita prof. Vera Pinter, jer je prof. Ubel bolesna.

Izvještaj pročelnika Sekcije profesora i nastavnika kemije na srednjim školama

Rad sekcije od prošlogodišnje skupštine sastojao se, kao i prošlih godina, u rješavanju problema, koji proizlaze iz svakidanje nastavničke prakse.

U tom razdoblju održana su tri plenarna sastanka, a održan je niz sastanaka stručnih aktiva po grupama škola.

Na tim se sastancima diskutiralo uglavnom o pitanju udžbenika i priručnika, zatim o nedostacima u nastavnom programu i o materijalnim pitanjima, koja izazivlju niz objektivnih i subjektivnih poteškoća (slaba materijalna baza, prevelik broj tjednih sati za nastavnike kemije i t. d.).

Na plenarnim sjednicama razrađene su i teme za seminarske radove, jer u tom pogledu ne postoje iskustva, budući da se ti oblici rada sada prvput uvode u škole.

Budući da se kemija ove godine prvput uvodi i kao maturalni predmet, bilo je mnogo diskusije oko načina polaganja. Zasad nema druge mogućnosti nego da ispit bude usmeni, no rezultati će pokazati, može li se kemija, kao eksperimentalna nauka, na takav način polagati na maturi.

Time bi uglavnom bio obuhvaćen rad naše sekcije.

Kolokvije Hrvatskog kemijskog društva naši članovi uglavnom ne polaze, jer su teme pretežno uzete iz uskih, specijalnih područja, pa ne mogu zainteresirati širi krug kemičara. Naši članovi osjećaju potrebu bližih veza sa stručnjacima s fakulteta, iz instituta i industrije, kakove postoje i unutar drugih struka (na pr. kod geografa, matematičara i fizičara). Na plenumu u lipnju 1956., kojemu su pribivali profesori i docenti Prirodoslovno-matematskog fakulteta i VPS-a, zaključeno je, da se zamole profesori i inženjeri, da nam jednom mjesečno održe koje predavanje iz svoje uže struke. Do danas nije, nažalost, bilo moguće angažirati nijednoga predavača.

Taj se nedostatak osjeća to teže, što nemamo stručni časopis, koji bi mogao zadovoljiti kemičare na terenu. »*Croatica*« ne dolazi u obzir, jer je to specijalan časopis, koji ima svoju određenu zadaću. Nama bi trebao kemijski časopis, koji bi bio na razini sličnih inozemnih izdanja, a koji bi zadovoljio potrebe ne samo srednjoškolskih profesora kemije, nego i ostalih stručnjaka na terenu.

Nakon toga prof. Težak čita izvještaj stalnoga člana Unije.

Izvještaj stalnoga člana Unije

Na prošlogodišnjoj skupštini iznio sam u izvještaju stalnoga člana Unije kemijskih društava FNRJ predhistoriju njezina nastajanja, te sam prikazao njezino djelovanje u god. 1955. Tada sam istaknuo, da Unija ima da bude kao neka zamjena za Nacionalni komitet za čistu i primijenjenu kemiju, pa je u tom smislu prikazan i odnos Unije prema Akademijском savjetu i Internacionalnoj uniji za čistu i primijenjenu kemiju.

Kao manifestaciju tih odnosa mogu spomenuti prikupljanje radova za XVI. *Internacionalni kemijski kongres* u Parizu, koji će se održati od 18. do 24. srpnja 1957. Radove je iz naše

republike prikupljao redakcioni odbor *Croaticae*, i ti su radovi onda, zajedno s radovima iz drugih republika, putem sekretarijata Unije, i putem Akademijaskog savjeta, poslani u Pariz. Unija je nakon sastanka plenuma u Sarajevu 24. i 25. studenog 1955., održala još i sastanak predsjedništva u Ljubljani 15. i 16. prosinca 1956. i sastanak plenuma u Beogradu 26. i 27. siječnja 1957.

U tom je razdoblju konstituiran, na posebnom sastanku u Zagrebu, 23. svibnja 1956., poseban odbor za Hrvinske publikacije, za koje je kao glavni urednik izabran B. Težak. Sam redakcioni odbor sastoji se od po jednog predstavnika-redaktora iz svake republike. U taj su odbor ušli: D. Delić — Beograd, R. Kavčić — Ljubljana, M. Deželić — Sarajevo i B. Ladinski — Skopje; predstavnik Crne Gore bit će predložen naknadno.

Na sastanku plenuma u Ljubljani bilo je zaključeno, da će članarina za Uniju iznositi 20 dinara za svakog individualnog člana, koji je učlanjen u neko republičko kemijsko društvo.

Na sastanku plenuma u Beogradu izabrano je novo predsjedništvo Unije, u koje su ušli: M. Samec kao predsjednik, B. Težak kao potpredsjednik, V. Bakočević kao potpredsjednik, P. Tutundžić kao tajnik i D. Jakšić kao blagajnik.

Od važnijih stvari zaključeno je i ovo: 1) da se održi I. kongres kemičara FNRJ u g. 1958., koji će organizirati Hrvatsko kemijsko društvo; 2) da Slovensko kemijsko društvo organizira u Ljubljani Međunarodni simposium o spektroskopskim, kristalografskim i drugim fenomenima vodikove veze; i 3) da od početka 1957. sve republičke znanstvene publikacije, dakle *Glasnik hemijskog društva* — Beograd, *Vesnik Slovenskoga kemijskoga društva* — Ljubljana, *Glasnik društva kemičara NR Bosne i Hercegovine* — Sarajevo i *Glasnik kemičara Makedonije* — Skopje, imaju, kao i *Croatia Chemica Acta*, nositi glavak *Documenta Chemica Yugoslavica*.

Zatim Njegovan daje izvještaj nadzornog odbora, u kojemu konstatira, da je zajedno sa drugaricom Ranogajec pregledao knjige i konstatirao, da je sve u redu.

Predsjednik Balenović otvara zatim diskusiju o izvještajima i odmah ističe, da je jedan od problema činjenica, da za kolokvije kemijskog društva ima dovoljno predavača i da se oni redovito održavaju, ali da u njima sudjeluje malo članova, a kod srednjoškolskih nastavnika da je stanje obratno. Tu se još jednom ogleda potreba postojanja dvaju paralelnih časopisa.

Njegovan kaže, da osjeća, da je srednjoškolskim nastavnicima potrebno, da nadopunjuju svoje znanje. Ističe potrebu, da specijalisti izaberu nešto interesantno za srednjoškolske nastavnike u obliku referata, koji bi mogli interesirati širi krug nestručnjaka (na pr. predavanja prof. Balenovića ili prof. Težaka).

V. Pinter misli, da postoji jaz između srednjoškolskih nastavnika i znanstvenih radnika. Znanstvenim je radnicima dnevni posao njihov znanstveni rad, a srednjoškolskim nastavnicima veliki dio vremena oduzima pedagoški rad, pa uvelike osjećaju, da im nedostaje materijala i mogućnosti. Rezultat je, da mnogi učenci postavljaju pitanja, na koja nastavnici često ne mogu dati potpun odgovor, jer nisu o njima dovoljno obaviješteni. Zato ih treba informirati o rezultatima znanstvenoga rada, i to pronalazeći lakšu formu kao na pr. kod biologa, geografa, matematičara i fizičara. Na koncu diskutant traži da se taj kontakt i ta pomoć pojača putem predavanja i novoga časopisa.

Prof. Težak poziva zatim prof. Delića, kao urednika »Hemiskog pregleda«, da kaže nešto o svojim iskustvima na području izdavanja takva časopisa.

Prof. Delić iznosi poteškoće u vezi s načinom izdavanja i izborom tema. Pregledi po pojedinim temama, na pr. nešto iz industrije, što bi koristilo srednjoškolskim nastavnicima, teško se dobivaju, ako se želi, da odgovaraju potrebama, a da ne zadiru u područja drugih časopisa. Zato pohvaljuje inicijativu za pokretanje takva časopisa, ali upozorava, da će pokretači naići na velike poteškoće.

Njegovan kaže, da je već na *Savjetovanju kemičara Srbije* iznio svoje mišljenje, kako uzrok poteškoćama ne može biti nedovoljan broj ljudi (kraj tolikoga kadra!), već da je potrebno naći jednoga čovjeka, koji će biti i sposoban i pripravan da nađe i novaca i ljude. Postavlja pitanje, ne bi li možda Unija mogla izdavati časopis takve vrste za cijelu zemlju, budući da za nj postoji tako velik interes.

Mladenović pozdravlja skupštinu u ime *Srpskoga hemiskog društva* i izražava zadovoljstvo zbog kratkoće i točnosti izvještaja. U vezi s izvještajem Sekcije srednjoškolskih nastavnika kaže, da po njegovu mišljenju ima pogrešaka i kod same te sekcije, jer nema dovoljno »agresivnosti« da »prisili« predavače da održavaju kolokvije. U Srpskom hemiskom društvu situacija je slična, ali te kolokvije ipak u priličnom broju posjećuju srednjoškolski nastavnici.

Balenović pita skupštinu, da li se slaže s tim, da se redakcionom odboru dade ovlaštenje za pokretanje takva časopisa. Prošlo je vrijeme popularizatorstva i propagatorstva znanosti (Bubanović, Kišpatić, Kučera), pa i sveučilišni nastavnici osjećaju pomanjkanje vremena, koje je, kraj ostalih dužnosti, teško odvojiti za te stvari. Suradnici za novi časopis doći će s one strane, koja to shvaća kao investicije u nove kadrove. Zatim pita, ima li protivnih mišljenja.

V. Pinter upozorava na činjenicu, da u srednjim školama mnogi daci pokazuju velik interes za kemiju, pa kao primjer navodi, da se na jednoj školi javilo 50% daka za kemiju na maturi. Od ove je godine naime uvedena na maturi alternativno kemija ili fizika. Naglašuje, da će, sudeći po tome, i daci sudjelovati u časopisu.

Alaupović izražava sumnju, da bi sadanji redakcioni odbor mogao da obavlja još i poslove u vezi s novim časopisom. Bilo bi potrebno naći nove, možda mlade ljude, koji će voditi časopis i sudjelovati u njemu. Osim toga nameće se važno pitanje financiranja novog časopisa, za koji se ne bi mogla odvajati sredstva određena za CCA, a pretprete ne mogu podmirivati sve troškove izlazenja. Analognu pojavu vidimo i kod »Hemiskog pregleda«. Traži suradnju srednjoškolskih nastavnika i moli skupštinu, da se izjasni za ili protiv ovoga prijedloga.

Fleš drži, da taj prijedlog ne treba detaljizirati, već da bi — uz načelni pristanak skupštine — trebalo pokušati da se to provede putem ankete. Časopis ne bi smio biti na suviše niskom nivou. Traži da se skupština izjasni o tom prijedlogu, koji je došao spontano s više strana.

Kranjčova spominje kao primjer časopis »Nastava«, koji donosi zadatke iz matematike i fizike, pa se zbog rješavanja tih zadataka okupljaju oko časopisa mnogi daci. Ona stoga drži, da uz dovoljnu aktivnost ne će biti teško naći suradnike.

Nakon toga je za pročelnika Sekcije profesora i nastavnika kemije na srednjim školama izabrana, na predsjednikov prijedlog, drugarica prof. Ubel-Breberina, koja je već prije zamijenila drugaricu prof. Jurman na tom položaju.

Za ispražnjeno mjesto blagajnika prof. Težak predlaže druga Kratohvila, koji je te dužnosti po odlasku bivšeg blagajnika Matijevića uzorno vršio. Skupština aklamacijom prihvaća taj prijedlog.

Zatim tajnik čita dopis Zvonimira Horvata.

HRVATSKO KEMIJSKO DRUŠTVO

Zagreb

Primio sam Vašu obavijest i poziv za glavnu godišnju skupštinu našeg društva, kojoj nisam u mogućnosti prisustvovati.

Slobodan sam pismenim putem uputiti nekoliko prijedloga, pa molim pročelnika Sekcije srednjoškolskih nastavnika, da ih eventualno iznese za diskusiju. Evo tih prijedloga:

1) Sekciji srednjoškolskih nastavnika do danas nije uspjelo da aktivizira nastavnike kemije, koji rade izvan Zagreba. Ovo smatram (propustom) nedostatkom, jer bi ovo društvo moralo, u raznim oblicima, organizirati usavršavanje nastavnika kemije, koja se kao znanost vrlo brzo razvija, kao što i njezina primjena u privredi brzo raste.

2) Držim, da društvo, odnosno Sekcija srednjoškolskih nastavnika nije dovoljno informirala prosvjetne vlasti o poteškoćama u vezi s poboljšavanjem nastave kemije u našim školama. Tako se na primjer u školskom servisu ne mogu kupiti potrebne kemikalije, već se mogu kupiti samo čitave garniture, koje po cijeni i zamišljenoj namjeni ne odgovaraju savremenoj nastavi. U poduzeću »Laboratoria« mogu se dobiti uglavnom kemikalije p. a., koje većina škola, zbog malih budžetskih sredstava, ne mogu kupiti.

3) Interesantno bi bilo provesti anketu o dosada izrađenim sredstvima za zornu nastavu i o prijedlogu koja bi još zorna sredstva za nastavu kemije trebalo praviti. Tako na primjer shema o proizvodnji PVC-a obuhvaća sve glavne kemijske procese, a tehnološki i organizaciono uopće ne odgovara proizvodnji u praksi, pa kod učenika stvara pogrešnu predodžbu.

4) Predložio bih da se izdaje bilten ili da se uvedu stalne rubrike u nekom pedagoškom listu ili časopisu, putem kojega bi društvo slalo obavijesti nastavnicima kemije, u kojemu bi se nadalje objavljivale ankete i njihovi rezultati, članci o rezultatima rada grupa mladih kemičara, prikazi lakše izvodivih kemijskih pokusa, koji prikazuju primjenu kemije u industriji i privredi u opće (pripremanje tekućih strujnih usmjerivača, eloksiranje aluminija, odmašćivanje, pobakrivanje i ponikljivanje metala, štavljenje kože i t. d.).

Ne bih se upuštao u razrađivanje programa rada Sekcije srednjoškolskih nastavnika kemije, ali mi je želja, da ta sekcija proširi dosadani djelokrug rada, u kojem bih, prema svojim sposobnostima, želio da sudjelujem.

Svaki odgovor na ovo moje pismo primio bih s zahvalnošću.

Zvonimir Horvat, nastavnik, Borovo, Industrijska škola

Prof. Težak ističe u nastavku diskusije o školskim problemima, da postoji *Zavod za unapređenje školstva, Zavod za unapređenje učila i Sekcija za nastavni film*, te postavlja pitanje, kako te institucije funkcioniraju. Ako funkcioniraju slabo, trebalo bi naći načina, da im se pomogne da prorade. Teško je raspravljati o preopterećenosti; ne mogu se primati nove obaveze, jer je kemičar i obrtnik i teoretičar, a ustanove koje su za to ovdje trebale bi vršiti svoje funkcije. Nastava je posebna struka, pa bi trebalo naći profesionalne, koji bi izradili ono što društvo i zajednica traže. I Sveučilište bi moglo više poraditi na tome. Treba pronaći i nove putove, da se stanje poboljša. Postavlja pitanje srednjoškolskim nastavnicima, da li im Zavod za unapređenje školstva daje neku pomoć.

V. Pinter odgovara, da nastavnici dobivaju samo pedagošku pomoć. Kod toga kemija ostaje u pozadini. Potrebna je pomoć stručnjaka s fakulteta, s kojima nema dovoljno suradnje. Kemija se teško probija. U VI. razredu (40—50 daka) kemija se predaje jedan sat nedjeljno. Na tim se satovima govori o anorganskoj kemiji i mineralogiji. Osjeća se pomanjkanje nastavnih sati i stručnjaka, koji bi imali utjecaj, i čija bi se riječ slušala. Sa Saveznim zavodom za školsku opremu nemamo nikakvih veza. Za ilustraciju prilika na spomenutoj školi navodi, da ima 1200 daka, koji vrše pokuse, a sredstva su veoma mala (3000 dinara godišnje).

Težak predlaže, da se sastavi komisija, koja bi tražila rješenja, ustanovila dužnosti gore spomenutih tijela i uspostavila kontakt s tim zavodima. Na konferenciji o metodici nastave, koja je održana prije šest mjeseci, nije na pr. riješeno pitanje školovanja nastavnika. Komisija je potrebna, jer se takva pitanja drukčije ne mogu riješiti. Slično je bilo i u Slovenskom kemijskom društvu. Predlaže saradnju između pojedinih republičkih društava u toj stvari.

Prof. Balenović moli kolege iz Sekcije srednjoškolskih nastavnika, da dolaze u većem broju na sastanke Upravnog odbora, kako bi se ta pitanja mogla riješiti.

Budući da nije bilo više nikakvih prijedloga i pitanja, predsjednik se zahvaljuje nažaočnicima i zaključuje skupštinu u 20 sati i 10 minuta.

Zagreb, dne 22. III. 1957.

Ovjerovitelji zapisnika:

E. Cerkovnikov i I. Jambrešić

Zapisničari:

K. Sestanji i B. Urbas

Međunarodni simpozij o makromolekularnoj kemiji

Međunarodna unija za čistu i primjenjenu kemiju priređuje u Pragu od 9—15. rujna 1967. međunarodni simpozij o makromolekularnoj kemiji, čija je organizacija povjerena Cehoslovačkom kemijskom društvu. Simpozij biti će posvećen:

- a) fizici i fizičkoj kemiji makromolekularnih tvari, i
- b) polireakcijama.

Daljnje obavijesti mogu se dobiti od Organizacionog odbora, kome je adresa: »Organizing Committee, International Symposium on Macromolecular Chemistry, Prague 1967. 5 Technicka, Prague 6, Czechoslovakia«.

VII. Internacionalni spektroskopski kolokvij

VII. Internacionalni spektroskopski kolokvij održat će se u drugom tjednu mjeseca rujna 1968. u Liègeu (Belgija).

Kolokvij će se održati u organizaciji Društva inženjera kod Sveučilišta u Liègeu (A. I. Lg) pod predsjedanjem prof. L'Ora.

Adresa organizacionog tajništva:

VII. Colloquium Spectroscopicum Internationale
Association des Ingénieurs de l'Université de Liège — A. I. Lg
22, rue Forgeur
Liège (Belgique)